

Fremsat den 27. februar 2020 af Sikandar Siddique (ALT) og Rasmus Nordqvist (ALT)

Forslag til folketingsbeslutning om ret til behandling for voldsudøvere

Folketinget pålægger regeringen i indeværende folketingsår at fremsætte lovforslag, som sikrer ret til ambulat be-

handling for voksne, som har udsat andre for vold eller trusler om vold i relation til familie- eller samlivsforhold.

Bemærkninger til forslaget

Til trods for at forskningen viser, at omfanget af vold i nære relationer kan forebygges, er andelen af personer, særlig kvinder, der udsættes for vold i Danmark, stagneret de sidste 10 år (»Vold og seksuelle krænkelser«, Statens Institut for Folkesundhed, 2018, »Vold i nære relationeromfang, karakter, udvikling og indsats i Danmark«, Statens Institut for Folkesundhed, 2012, »Mænds vold mod kvinder – omfang, karakter og indsats mod vold«, Minister for Ligestilling, Det Nationale Voldsobservatorium i Kvinderådet, Statens Institut for Folkesundhed, 2004 og »Mænds vold mod kvinder – omfang, karakter og indsats mod vold«, Minister for Ligestilling, Det Nationale Voldsobservatorium i Kvinderådet, Statens Institut for Folkesundhed, 2004 og »Mænds vold mod kvinder – omfang, karakter og indsats mod vold - 2007«, Minister for Ligestilling, Statens Institut for Folkesundhed, 2007). Mens det er afgørende med ambulante og forebyggende tiltag, der kan hjælpe voldsudsatte, kan vi kun skabe langsigtet nedbringelse af volden ved at skabe målrettede indsatser for voldsudøveren. Forslaget ses i sammenhæng med »Forslag til folketingsbeslutning om ret til ambulante behandling for voldsudsatte«, jf. beslutningsforslag nr. B 121, hvoraf det fremgår, at børn, der vokser op i voldelige hjem, har større risiko for at ende i et hjem med vold som voksen, enten som voldsoffer eller som voldsudøver. Tidlig forebyggelse er derfor essentiel.

En undersøgelse foretaget blandt voldsudøvere i behandling viser, at 74 pct. af udøvere af vold i nære relationer selv er vokset op med vold i hjemmet. Derfor er det afgørende, at vi som samfund sætter systematisk og helhedsorienteret ind og tilbyder behandling, der stopper den voldelige adfærd, da der ellers er risiko for, at den gives videre fra generation til generation (»Karakteristik af voldsudøvere i behandling – barndommens skygger rækker ind i voksenlivet«, Dialog mod Vold, AskovFonden, 2018). Initiativet skal derfor ikke alene ses som en behandling af en voldsudøver, men også som forebyggelse af et fremtidigt dysfunktionelt familiemønster blandt familiens børn.

Lange ventelister

Der er i dag meget lange ventelister til en behandling, der kan bryde voldsspiralen. AskovFondens tilbud i Dialog mod Vold, som ifølge Socialstyrelsens oversigt over tilbud til voldsudøvere er det eneste landsdækkende behandlingstilbud på området, har i dag en behandlingsskapacitet på omkring 100 voldsudøvere. Herudover findes kun telefonisk rådgivning hos Lev Uden Vold eller lokale/regionale initiativer. Samtidig har Dialog mod Vold ca. 180 udøvere på en venteliste, der vokser dag for dag (»Dialog mod vold«, intern kvartalsrapport baseret på data fra Danjournal). Den lange venteliste betyder, at ventetiden på at komme i behandling for øjeblikket er på omkring 2 år. De mange, der venter på behandling i Dialog mod Vold, repræsenterer mennesker, der har et erkendt problem i form af en voldelig adfærd, og som er motiveret til at ændre dette. Samtidig er det eneste landsdækkende behandlingstilbud kun at finde i

de tre største byer, hvilket betyder, at der i store dele af landet slet ikke er målrettet og specialiseret hjælp at få.

Tilbud om rådgivning

Da Østjyllands Politi som led i satspuljeprojektet »Interventionscenter ved partnervold« kontaktede voldsudsatte familier med tilbud om rådgivning, tog 84 pct. (107 ud af 128) af udøverne mod tilbuddet om et kort rådgivningsforløb i Dialog mod Vold (»Interventionscenter ved partnervold – beskrivende evaluering af et forsøgsprojekt«, Socialstyrelsen, 2015, side 23). Det viser, at når udøvere systematisk tilbydes hjælp, er der mange, der ønsker at sige ja.

Ifølge Lev uden Volds undersøgelse af kommunernes indsatser mod vold i nære relationer (»Partnervold – kommunernes praksis og indsats«, Lev Uden Vold, 2019) tilbyder kun meget få kommuner en specialiseret indsats til udøvere. Ifølge undersøgelsen kan årsagen til, at så få får tilbudt behandling findes i en uklar rammelovgivning, der ikke tydeliggør, hvilken behandling voldsudøvere har ret til: »Flere sagsbehandlere i voksen- og socialafdelingerne giver udtryk for, at det er svært at placere hjælpen til de voldsudøvende borgere inden for konkrete paragraffer i serviceloven, idet voldsudøvere ikke nødvendigvis betragtes som borgere med særlige sociale problemer og dermed falder uden for de foranstaltninger, der ligger i servicelovens bestemmelser« (»Partnervold – kommunernes praksis og indsats«, Lev Uden Vold, 2019, side 6). Rapportens konklusioner viser, at de indsatser, som kommunerne tilbyder borgere berørt af partnervoldsproblematikker, i høj grad afspejler de lovgivningsmæssige forpligtelser, som kommunerne er pålagt. Samtidig viser undersøgelsen, at kun få kommuner tilbyder egentlig specialiseret behandling til voldsudøvere. Derfor foreslår Alternativet, at lovgivningen fremadrettet skal sikre specialiserede behandlingstilbud direkte rettet mod at hjælpe voldsudøveren med henblik på at forhindre og forebygge vold i nære relationer.

Opsøgende praksis

I dag er det op til den enkelte voldsudsatte familie eller voldsudøver at tage initiativ til at opsøge behandling. Med en ret til behandling vil flere sagsbehandlere kunne henvise til behandling. Dog vil langt flere voldsudsatte familier få glæde af behandlingstilbuddet. Herudover vil potentialet til at få stoppet volden være langt større, hvis det bliver fast praksis at kontakte udøvere af vold i nære relationer, når der er viden om vold. Kommunen, politiet og sundhedsvæsenet får viden om udøvelsen af vold, f.eks. i forbindelse med krisecenterophold, underretninger, politiudrykning og skadestuebesøg. I de tilfælde vil det være hensigtsmæssigt at kontakte udøver og informere om de ambulante tilbud om rådgivning og behandling. Erfaringerne fra satspuljeprojektet »Interventionscenter ved partnervold«, hvor Østjyllands Politi ved udrykninger til partnervold tilbød både den udsatte såvel som udøveren ambulante rådgivning, viser, at en relativ simpel opsøgende praksis suppleret med muligheden for

ambulant behandling kan få positiv effekt (»Interventionscenter ved partnervold – beskrivende evaluering af et forsøgsprojekt«, Socialstyrelsen, 2015).

Derfor ønsker Alternativet, at retten til ambulant behandling implementeres med ny opsøgende praksis hos myndighederne, når der er viden om vold.

Helhedsorienteret tilgang

Ifølge Dialog mod Volds årlige opfølgende undersøgelser svarer 78 pct. af respondenter, der har gennemført et behandlingsforløb, at de ikke har udøvet vold i nære relationer 1 år efter afsluttet behandling. Selv om undersøgelsesnes svarprocent kun er på 42 pct., er det en god indikator for, at behandlingen har effekt (»Karakteristik af voldsudøvere i behandling – barndommens skygger rækker ind i voksenlivet«, Dialog mod Vold, AskovFonden, 2018, side 29).

I et land, hvor 38.000 kvinder og 19.000 mænd årligt udsættes for fysisk partnervold (»Vold og seksuelle krænkelser«, Statens Institut for Folkesundhed, 2018) og cirka det dobbelte udsættes for psykisk vold, er det uacceptabelt, at et overvældende flertal af voldsudøvere ikke får tilbudt behandling, at en så forsvindende lille del af voldsudøvere i dag modtager behandling, og at over halvdelen af dem, der gerne vil have behandling, er parkeret på en venteliste. Tallene er et tydeligt signal om, at den nuværende kapacitet ikke er tilstrækkelig.

Erfaringer fra Dialog mod Volds danske tilbud viser, at hjælpen til voldsudøveren bliver langt bedre, når familie, myndigheder og netværk inddrages i at holde den voldsudøvende ansvarlig for den vold, vedkommende udøver/har udøvet og ikke mindst fastholde den positive forandring, vedkommende gennemgår som følge af behandlingen. Derfor er det afgørende, at implementeringen af retten til ambulant behandling bygger på en helhedsorienteret tilgang og social- og voldsfaglig specialiseret viden.

Ambulant behandling

Alternativet mener, at retten til ambulant behandling skal skrives ind i serviceloven som en selvstændig paragraf.

Behovet for rådgivning og behandling er meget differentieret, og det er derfor afgørende, at retten til ambulant be-

handling kan tilpasses og gives som et differentieret tilbud til udøvere. Retten til ambulant behandling kan med fordel modelleres efter erfaringerne fra »Interventionscenter ved partnervold«, refereret ovenfor. Således kunne udøvere af vold i nære relationer i forbindelse med voldsudsattes ophold på kvindekrisecentre eller mandekrisecentre, underretninger, politiudrykning eller skadestuebesøg have ret til rådgivende samtaler. Baseret på behov og motivation kan udøveren efterfølgende blive henvist til et længere behandlingsforløb, der skal indgå i retten til ambulant behandling.

Det foreslås, at behandlingstilbuddene akkrediteres eller godkendes af relevant myndighed, ligesom der skal føres tilsyn med tilbuddene. Væsentlige kriterier for godkendelse af tilbuddene er, at de skal gennemføres af autoriserede psykologer, der er specialiserede i arbejdet med vold i nære relationer. Kriterierne skal sikre, at behandlingstilbuddene er af høj faglig kvalitet.

Finansiering

Kapacitetsbehovet bør løbende evalueres som led i Socialstyrelsens årsstatistik, herunder at føre statistik over, hvor mange der tilbydes ambulant rådgivning, hvor mange der tager imod samt begrundelsen hos dem, der ikke tager imod tilbuddet. På linje med ordningen, hvor Danmarks Statistik løbende modtager og analyserer data om udsatte, der har modtaget hjælp på krisecentre, hos Mødrehjælpen, i Dialog mod Vold m.v., vil der også blive indrapporteret og analyseret registerdata om de udøvere, der gennemfører behandling som led i denne ordning.

Forslaget finansieres ved at nedlægge grænsekontrollen, da nærværende forslag vurderes at have en langt højere effekt, for så vidt angår reduktion af vold og kriminalitet sammenlignet med grænsekontrol. I 2018 blev der hos Politiet, Forsvaret og Hjemmeværnet brugt 286 mio. kr. på grænsekontrol (Europaudvalget, alm. del, bilag 81, folketingsåret 2019-20). Alternativet er åben for at diskutere alternative finansieringskilder.

Skriftlig fremsættelse

Sikandar Siddique (ALT):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

*Forslag til folketingsbeslutning om ret til behandling for
voldsudøvere.*

(Beslutningsforslag nr. B 123)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.